

A SÁTOROS ÜNNEPEN

AMIKOR Jézus elindult a tíz apostollal Jeruzsálembé, úgy tervezte, hogy Szamarián keresztül mennek, mivel az volt a rövidebb út. Ennek megfelelően elhaladtak a tó keleti partja mentén, és Szkítaváros után lépték át Szamaria határait. Alkonyat közeledtével Jézus beküldte Fülöpöt és Mátét a Gilboa-hegy keleti lejtőjén fekvő egyik faluba, hogy szállást keressenek a társaságnak. E falusiak történetesen erős előítéllettel viseltettek a zsidók iránt, még az átlagos szamaritanusoknál is nagyobb, és ezen érzelmeiket ekkoriban még inkább fokozta az, hogy olyan sokan tartottak a sátoros ünnepre. Ezek az emberek igen keveset tudtak Jézusról, és nem voltak hajlandók szállást adni neki, mert ő és a társai zsidók voltak. Amikor Máté és Fülöp kimutatta felháborodását és közölte a szamaritanusokkal, hogy megtagadják Izrael Szentjének vendégül látását, a feldühödött falusiak botokkal és kövekkel űzték ki őket a településről.

² Miután Fülöp és Máté visszatért társaihoz és beszámolt arról, hogy miként zavarták ki őket a faluból, Jakab és János lépett oda Jézushoz és így szóltak: „Mester, nagyon kérünk, adj engedélyt, hogy mennyből való tüzet rendelhessünk e pimasz és megátalkodott szamaritanusok elpusztítására.” Ám amint Jézus meghallotta e bosszúszomjas szavakat, a Zebedeus fiúkhöz fordult és megfeddte őket: „Nem tudjátok miféle magatartást tanúsítotok. A bosszú nem teszi gazdagabbá a mennyország kilátását. Vitatkozás helyett menjünk tovább a Jordán gázlójánál lévő kis faluba.” S így a szakadár felekezeties előítélet miatt ezek a szamaritanusok megfosztották magukat attól a megtiszteltetéstől, hogy egy világegyetem Teremtő Fia irányában kimutassák a vendégszeretetüket.

³ Jézus és a tizek az éjszakát a Jordán gázlója közelében lévő faluban töltötték. Másnap korán reggel átkeltek a folyón és a kelet-jordáni főúton mentek tovább Jeruzsálem felé, és szerdán késő este érkeztek meg Betániába. Tamás és Nátániel pénteken ért oda, mert a Rodannal való tanácskozás késleltette őket.

⁴ ¶ Jézus és a tizenkettek a következő hónap (október) végéig, nagyjából négy és fél héten át maradtak Jeruzsálem közelében. Jézus maga csak néhányszor ment be a városba, és e rövid látogatásokra a sátoros ünnep alatt került sor. Október jelentős részét Abnerrel és társaival töltötte Betlehemben.

1. A JERUZSÁLEMI LÁTOGATÁS VESZÉLYEI

¹ Már jóval azt megelőzően, hogy Galileából elmenekültek, Jézus követői nagyon kérték őt, hogy menjen Jeruzsálembé és hirdesse az országról szóló evangéliumot annak érdekében, hogy üzenetének súlya legyen azáltal, hogy az a zsidó művelődési és oktatási központban hirdettetik; de most, amikor ténylegesen is eljött Jeruzsálembé tanítani, már féltették az életét. Tudván, hogy a Szanhedrin Je-

ruzsálembé akarja vitetni és perbe akarja fogni Jézust, valamint emlékeztetve arra, hogy a Mester nemrégiben megismételte azon kijelentéseit, hogy meg kell halnia, az apostolok valóságosan is megdöbbenek az ő azon hirtelen elhatározásán, hogy elmegy a sátoros ünnepre. Minden korábbi könyörgésükre, hogy menjen el Jeruzsálembé, azt válaszolta, „Még nincs itt az ideje.” Most pedig, a félelemből fakadó tiltakozásaikra csak annyit felelt, „De már itt van az ideje.”

² A sátoros ünnep alatt Jézus merészen bement Jeruzsálembé több alkalommal is és a nyilvánosság előtt tanított a templomban. Tette ezt az apostolai azon erőfeszítései ellenére, melyek az erről való lebeszélésére irányultak. Bár már régóta sürgették, hogy hirdesse üzenetét Jeruzsálemben, most félelemmel töltötte el őket annak látványa, hogy ebben az időszakban megy be a városba, mert nagyon jól tudták, hogy az írástudók és farizeusok nagyon is arra törekednek, hogy a halálát okozzák.

³ Jézus merész megjelenése Jeruzsálemben minden korábbinál jobban összezavarta a híveit. Számos tanítványa, sőt Karióti Júdás, az apostol sem átalott korábban arra gondolni, hogy Jézus azért menekült sietve Föníciába, mert félt a zsidó vezetőktől és Heródes Antipásztól. Nem értették meg a Mester cselekedeteinek jelentőségét. A követőinek tanácsa ellenére való megjelenése a sátoros ünnep Jeruzsálemben, elegendő volt ahhoz, hogy örökre véget vessen az ő félelméről és gyávaságáról szóló mindenféle mendemondának.

⁴ A sátoros ünnep alatt a római birodalom minden részéből érkező több ezer hívő látta Jézust, hallotta őt tanítani és sokan még Betániába is kiutaztak, hogy tanácskozzanak vele az ország ügyének a maguk körzetében való előmozdításáról.

⁵ Számos oka volt annak, hogy Jézus nyilvánosan szónokolhatott a templomi udvarokban az ünnep napjain, és ezek közül a legfontosabb az a félelem volt, mely a Szanhedrin tisztviselőit a testületük érzelmileg megosztott voltának eredményeként fogta el. Tény, hogy a Szanhedrin sok tagja vagy titkon hitt Jézusban vagy határozottan idegenkedett attól, hogy az ünnep alatt tartóztassák le, amikor oly nagyszámú ember tartózkodik Jeruzsálemben, akik közül sokan vagy hittek benne vagy legalábbis barátságosan viseltettek az általa vezetett szellemi mozgalom iránt.

⁶ Abner és társai erőfeszítései Júdeában szintén nagyban hozzájárultak az ország irányában megmutatkozó kedvező hozzáállás megszilárdulásához, de olyannyira, hogy Jézus ellenségei nem is igen merték a szembenállásukat hangoztatni. Ez volt az egyik oka annak, hogy Jézus nyilvánosan is ellátogathatott Jeruzsálembé és élve távozhatott is onnan. Egy vagy két hónappal korábban biztosan megölték volna.

⁷ De Jézus azon vakmerő bátorsága, hogy nyilvánosan megjelent Jeruzsálemben, megdöbbenetette az ellenségeit;

ilyen merész kihívásra nem voltak felkészülve. A Szanhedrin e hónap folyamán több alkalommal is gyenge kísérletet tett a Mester letartóztatására, de ezen erőfeszítések hiábavalók maradtak. Ellenségei olyannyira meghökkentek Jézus váratlan, nyilvános megjelenésén Jeruzsálemben, hogy azt feltételezték, védelmi ígéretet kapott a római hatóságoktól. Mivel tudták, hogy Fülöp (Heródes Antipász fivére) akkorra már csaknem Jézus követője lett, a Szanhedrin tagjai azt gyanították, hogy Fülöp ígéretet tett, megvédi Jézust az ellenségeitől. Jézus már el is tűnt a szemük elől, mire ráébredtek, hogy rosszul gondolták, miszerint az ő hirtelen és merész megjelenése Jeruzsálemben a római tisztviselőkkel kötött titkos megállapodás eredménye lenne.

⁸ Csak a tizenkét apostol tudta, hogy Jézus el akar menni a sátoros ünnepre, amikor elindultak Magadánból. A Mester többi követője igencsak elképedt, amikor Jézus megjelent a templomi udvarokban és megkezdte a nyilvános tanítást, és a zsidó hatóságok megdöbbenése leírhatatlan volt, amikor jelentést kaptak arról, hogy a templomban tanít.

⁹ Bár a tanítványai nem várták, hogy Jézus eljön az ünnepre, a messziről érkezett zarándokok többsége, akik hallották őt, reménykedtek abban, hogy talán találkoznak vele Jeruzsálemben. És nem is csalódtak, mert több alkalommal tanított Salamon csarnokában és másutt is a templomi udvarokban. E tanítások valóban Jézus isteniségének hivatalos vagy külsőleges bejelentését képezték a zsidó nép és az egész világ számára.

¹⁰ A Mester tanításait hallgató tömegek véleménye megoszlott. Némelyek azt mondták, hogy jó ember; mások azt, hogy látnok; megint mások azt, hogy ő valóban a Messiás; egyesek pedig azt mondták, hogy rosszindulatú akadémikus, hogy a furcsa tantételeivel félrevezeti az embereket. Ellenségei haboztak nyilvánosan elítélni őt, mert féltek a vele rokonszenvező hívektől, míg a barátai féltek nyíltan elismerni őt, mert ők a zsidó vezetőktől tartottak, tudván, hogy a Szanhedrin elszánta magát, hogy kivégeztesse. De még az ellenségei is elcsodálkoztak a tanításán, mert tudták, hogy nem járt a rabbik tanodáiba.

¹¹ Az apostolait minden alkalommal rettegés fogta el, amikor csak Jézus bement Jeruzsálembé. Napról napra jobban féltek, amint hallgatták a földi küldetésének természetéről szóló, egyre merészebb kijelentéseit. Nem voltak hozzászokva ahhoz, hogy Jézustól ilyen határozott igények és ilyen meglepő állítások hirdetését hallják, még akkor sem került ilyenre sor, amikor a barátainak szónokolt.

2. AZ ELSŐ TEMPLOMI BESZÉD

¹ Az első délutánon, ahogy Jézus a templomban tanított, egy nagyobb társaság ült ott és hallgatta az új evangélium szabadságát és a jó hírekben hívők örömet ecsetelő szavait, amikor is az egyik kíváncsi hallgató a kérdésével félbeszakította: „Tanító, hogy lehet az, hogy olyan folyamatosan tudod idézni az Írásokat és tanítani az embereket, amikor nekem azt mondták, hogy nem tanultál a rabbik

tanodájában?” Jézus így felelt: „Nem ember tanította nekem ezeket az igazságokat, melyeket nektek mondok. És e tanítás nem az enyém, hanem Azé, aki engem küldött. Ha valaki valóban vágyik az Atyám akaratának megcselekedésére, akkor bizonytal tudni fogja, hogy a tanításom az Istené vagy pedig a magam dolgában szólok. Aki a maga dolgában szól, az a saját dicsőségét keresi, de amikor az Atya szavait mondom, akkor ezzel én annak dicsőségét keresem, aki engem küldött. De mielőtt megpróbáltok belépni az új fényre, nem kellene inkább a már meglévő világosságot követnetek? Mózes adta nektek a törvényt, mégis hányan törekedtek őszintén arra, hogy eleget tegyetek az előírásoknak? Mózes e törvényben arra int benneteket, mondván, „Ne ölj”; e parancs ellenére némelyetek az Ember Fiának megölésére törekszik.”

² ¶ Amikor a tömeg meghallotta e szavakat, hangos szóváltás alakult ki. Némelyek azt mondták, hogy bolond; mások azt, hogy ördög szállta meg. Megint mások azt mondták, hogy ő valóban az a galileai látnok, akinek az írástudók és farizeusok az életére törnek. Voltak, akik azt mondták, hogy a vallási hatóságok félnek zaklatni őt; mások úgy gondolták, hogy azért nem alkalmaznak vele szemben erőszakot, mert a híveivé váltak. A komoly vitát követően a tömegeből előlépett valaki és megkérdezte Jézustól, „Miért akarnak a vezetőink megölni téged?” És Jézus így válaszolt: „A vezetőitek azért akarnak elpusztítani, mert neheztelnek az országról szóló jó hírekkel kapcsolatos tanításom miatt, azon örömhír miatt, mely megszabadítja az embereket a szertartások alakias vallásának terhes hagyományaitól, melyeket e tanítók mindenáron fenn akarnak tartani. Áldozást tartanak a törvény szerint a szombat napján, de engem megölnének, mert egyszer a szombat napján megszabadítottam egy embert a csüggedésének terhétől. Követnek szombaton, hogy kémkedjenek utánam, de megölnének, mert egy másik alkalommal úgy döntöttem, hogy szombaton teljesen meggyógyítok egy súlyos beteg embert. Meg akarnak ölni, mert jól tudják, hogy ha őszintén hiszitek és el meritek fogadni a tanításomat, akkor az ő hagyományos vallási rendszerük megbukik, örökre megsemmisül. Így elveszítik a hatalmat afelett, amelynek az életüket szentelték, lévén, hogy következetesen nem hajlandók elfogadni az Isten országának ezen új és dicsőbb örömhírét. És most mindegyikötökhöz fordulok: Ne a külsődleges formák szerint ítéltetek, hanem e tanítások igaz szelleme révén; pártatlanul ítéltetek.”

³ Erre azt mondta egy másik kérdező: „Igen, Mester, mi a Messiást keressük, de amikor eljön, tudjuk, hogy az ő megjelenése rejtélyes lesz. Rólad tudjuk, hogy honnan jössz. Te már az elejétől fogva a testvéreid között vagy. A megszabadító hatalomban érkezik, hogy helyreállítsa Dávid királyságának királyságát. Valóban azt állítod, hogy te vagy a Messiás?” És Jézus így felelt: „Azt állítod, hogy ismersz engem és hogy tudod, hogy honnan jöttem. Bár csak igazak volnának állításaid, mert akkor valóban bőséges életet találnál ama tudásban. De kijelentem, hogy én nem magamért jöttem el hozzátok; engem az Atya kül-

dött, és aki küldött, az igaz és hűséges. Azzal, hogy nem hallgattok meg engem, elutasítjátok, hogy elfogadjátok őt, aki küldött. Ha elfogadnátok ezt az örömhírt, megismernétek őt, aki engem küldött. Ismerem az Atyát, mert az Atyától jöttem megjelenteni és hirdetni őt nektek.”

⁴ Az írástudók ügynökei le akarták fogni Jézust, de féltek a tömegtől, mert sokan hittek benne. Az egész zsidóság már jól ismerte Jézusnak a megkeresztelése óta végzett munkáját, és mivel sokan felidéztek ezeket a tetteket, azt mondták maguk közt: „Bár e tanító Galileából való, és bár nem tesz mindenben eleget a Messiással kapcsolatos elvárásainknak, kíváncsiak vagyunk, hogy amikor majd eljön a megszabadító, akkor vajon csodálatosabb dolgokat művel-e, mint amiket ez a názareti Jézus tett.”

⁵ Amikor a farizeusok és ügynökeik értesültek arról, hogy az emberek ilyesmiket mondanak, tanácskozásba kezdtek a vezetőikkel és úgy határoztak, hogy haladéktalanul tenni kell valamit annak érdekében, hogy véget érjenek Jézusnak a templomi udvarokban való megjelenései. A zsidók vezetői általában kerülni akarták a Jézussal való összecsapást, mert azt hitték, hogy a római hatóságok sértetlenséget ígértek neki. Nem tudhatták be másnak az ő azon merészségét, hogy épp ilyenkor jön el Jeruzsálembe; ám a Szanhedrin tisztviselői nem hitték el teljesen ezeket a mendemondákat. Ők úgy okoskodtak, hogy a római urak nem tennének ilyesmit titokban és a zsidó nemzet legfelsőbb kormányzó testületének tudta nélkül.

⁶ Ennek megfelelően elküldték Ébert, a Szanhedrin hivatalos tisztviselőjét két segéddel együtt, hogy tartóztassák le Jézust. Ahogy Éber Jézushoz közelített, a Mester így szólt: „Ne félj a közelembé jönni. Jöjj közelebb, s közben figyelj a tanításomra. Tudom, hogy azért küldtek, hogy elfogj, de meg kell értened, hogy semmi sem történhet az Ember Fiával, amíg el nem jön az ideje. Te nem vagy ellenem; te csak uraid parancsát jöttél teljesíteni, és még a zsidók ezen urai is azt hiszik, hogy Istennek szolgálnak, amikor titkon az elpusztításomra törnek.

⁷ Nem neheztelek egyikőtökre sem. Az Atya szeret titeket, és ezért azt szeretném, ha megszabadulnátok az előítélet kötelékétől és a sötétség hagyományától. Az élet szabadságát és az üdvözülés örömét ajánlom nektek. Az új és élő utat, a rossztól való megszabadulást és a bűn bilincseinek letörését hirdetem. Azért jöttem, hogy életetek legyen, és az örökön legyen. Arra törekedtek, hogy megszabaduljatok tőlem és az én nyugtalanító tanításaimtól. Bár csak megértenétek, hogy én már csak egy kis időre vagyok veletek! Rövid időn belül elmegyek őhozzá, aki ebbe a világba küldött. És aztán sokan közületek nagyon keresni fognak engem, de a szímet nem lelitek, mert ahová én megyek, oda ti nem jöhettek. De mindazok, akik igazán meg akarnak találni, azok egykor majd elérik azt az életet, mely az Atyám színéhez vezet.”

⁸ A gúnyolódók némelyike azt mondta erre: „Hová megy ez az ember, ahol mi nem találhatjuk meg? Vajon a görögök közé megy? Megöli magát? Mire gondolhat, ami-

kor azt mondja, hogy rövidesen elhagy minket, és hogy mi nem mehetünk oda, ahová ő megy?”

⁹ Éber és segédei nem voltak hajlandók letartóztatni Jézust; nélküle tértek vissza a találkozóhelyükre. Amikor aztán a főpapok és a farizeusok szemrehányást tettek Ébernek és segédeknek, mert nem hozták magukkal Jézust, Éber csak annyit felelt: „Féltünk letartóztatni a tömegben, mert sokan hisznek benne. Azonkívül eddig még nem hallottunk senkit úgy beszélni, mint ezt az embert. Van valami rendkívüli e tanítóban. Mindannyian jól tennétek, ha elmennétek meghallgatni.” És amikor a legfőbb vezetők e szavakat meghallották, elképedtek és gúnyosan így szóltak Éberhez: „Talán téged is tévútra vitt? Te is hinni fogsz ennek a csalónak? Hallottál olyat, hogy a tanult férfiak közül vagy a vezetők közül bárki is hisz benne? Megtévessz-e írástudókat vagy farizeusokat az ő ravasz tanításaival? Hogy lehet az, hogy e tudatlan tömeg viselkedése befolyásol téged, akik nem ismerik a törvényt, illetőleg a látnokokat? Hát nem tudod, hogy az ilyen tanulatlan emberek átkozottak?” És erre Éber így válaszolt: „Akkor is, uraim, ez az ember az irgalom és a remény szavaival szól a tömeghez. Jókedvre deríti a csüggedőket, és szavai még a mi lelkünknek is vigaszt jelentettek. Mi rossz lehet e tanításokban, még ha ő nem is az Írások Messiása? És vajon a törvényünk nem követel-e tisztességet akkor is? Elítélünk valakit úgy, hogy nem hallgatjuk meg előtte?” És a Szanhedrin vezetője megharagudott Éberre, és rátámadva azt mondta: „Megőrültél? Talán éppen te is galileai vagy? Vedd elő az Írásokat, és meglátod, hogy Galileából nem jön látnok, még kevésbé a Messiás.”

¹⁰ A Szanhedrin zavarodottságában feloszlott, és Jézus éjszakára visszavonult Betániába.

3. A HÁZASSÁGTÖRÉSEN ÉRT ASSZONY

¹ E jeruzsálemi látogatás alatt történt, hogy Jézus foglalkozott egy bizonyos rossz hírű asszonnal, akit az asszony vádlói és Jézus ellenségei hoztak elébe. E mellékeseményről szóló eltorzított feljegyzések azt sugallja, hogy e nőt az írástudók és farizeusok vitték Jézus elé, és Jézus úgy kezelte őket, hogy rámutasson, hogy a zsidók e vallási vezetői maguk is bűnösök az erkölcstelenségben. Jézus jól tudta, hogy bár ezek az írástudók és farizeusok szellemileg vakok és értelmileg előítéletesek a hagyományhoz való hűségük miatt, az akkori kor és nemzedék legerkölcösebb emberei közé tartoztak.

² Valójában a következő történt: Az ünnep harmadik napjának kora reggelén, amint Jézus a templom felé haladt, a Szanhedrin felbérelt ügynökeinek egy csoportja került az útjába, akik egy nőt hurcoltak magukkal. Ahogy közelebb értek, a szóvivő azt mondta: „Mester, e nőt házasságtörésen érték — rajtakapták. Mózes törvénye megparancsolja, hogy az ilyen asszonyt meg kell kövezni. Mit mondasz, mi legyen vele?”

³ Jézus ellenségeinek terve az volt, hogy ha Jézus tartja Mózes törvényét és megköveteli, hogy a törvény nyílt

megszegőjét megkövezzék, akkor meggyűljön a baja a római vezetőkkel, akik nem ismerték el a zsidók jogát ahhoz, hogy halálbüntetést szabjanak ki valakire a római bíróság jóváhagyása nélkül. Ha megtiltaná az asszony megkövezését, akkor a Szanhedrin előtt megvádolnák azzal, hogy Mózes és a zsidó törvény fölébe helyezi magát. Ha hallgatna, akkor gyávasággal vádolnák. De a Mester úgy kezelte a helyzetet, hogy az egész összeesküvés a maga hitvány súlya alatt összeomlott.

⁴ Ez az egykor bájos asszony egy alsóbb néposztálybeli názáreti polgár felesége volt, mely férfi ifjúkorában is több bajt okozott Jézusnak. A férfi, miután elvette e nőt, igen szégyenletesen arra kényszerítette az asszonyt, hogy a testének áruba bocsátásával keresse a kenyerét. Azért jött el az ünnepre Jeruzsálembe, hogy a felesége a testi bájainak eladásával anyagi haszonra tegyen szert. Üzletet kötött a zsidó vezetők bérenceivel, hogy beárulja a saját feleségét az elüzletelés bűnében. És így jöttek ők az asszonnyal és az ő bűnbeli társával abból a célból, hogy Jézust kelepcebé csalják, hogy valami olyat mondjon, amit a letartóztatása érdekében felhasználhatnak ellene.

⁵ Jézus, amint végignézett a tömegen, meglátta az asszony férjét a többiek mögött. Tudta, hogy miféle ember is az és megértette, hogy ő is benne van az aljas tervben. Jézus először odament, ahol ez a züllött férj állt és néhány szót írt a homokba, mire a férfi sietve távozott. Ez után visszament a nőhöz és az asszony önjelölt vádlóinak okulására szintén írt valamit a földre; és amikor elolvasták a szavait, egymás után ők is eltávoztak. És amikor a Mester harmadjára írt a homokba, az asszony rossztettbeli társa hagyta ott a helyszínt, így aztán, amikor a Mester felállt az írásból, azt láthatta, hogy az asszony egyedül áll előtte. Jézus így szólt: „Asszony, hol vannak a vádlóid? Nem maradt senki, aki megkövezzon?” És az asszony, feltekintve rá, azt felelte, „Senki, Uram.” Erre Jézus azt mondta: „Ismerem a dolgodat; én sem ítélek el téged. Menj békével.” És e nő, Hildana, elhagyta a gonosz férjét és csatlakozott az ország tanítványaihoz.

4. A SÁTOROS ÜNNEP

¹ Az tette tökéletesen megfelelővé Jézus számára a sátoros ünnepet ahhoz, hogy először hirdesse nyilvánosan Jeruzsálemben a teljes evangéliumát, hogy Spanyolországtól Indiáig az egész ismert világból jöttek ide emberek. Ezen az ünnepen az emberek sokat tartózkodtak a szabad levegőn, lombsátrakban. A termés begyűjtésének ünnepe volt ez, és mivel a hűvösebb őszi hónapok közeledtével került rá sor, a világban élő zsidók közül sokkal többen jöttek el, mint a tévégi páska-ünnepre vagy a nyár eleji pünkösdre. Az apostolok végre láthatták, amint a Mester bátran bejelenteli a földi küldetését úgyszólván az egész világnak.

² Ez volt az ünnepek ünnepe, lévén, hogy a más ünnepeken meg nem tett áldozatok ez alkalommal megtehetőek voltak. Ez alkalom volt a templomi felajánlások elfogadására is; a szünidei örömök és a vallási istenimádat ünnepi

szokásainak keveréke volt ez. Népi jókedv keveredett áldozatokkal, lévi énekekkel, és a papok ezüst kürtjeinek ünnepélyes megfújásával. Éjjel a templom mély benyomást keltező látképét és a templomi zarándoktömegeket ragyogóan bevilágították a nők udvarában fényesen égő nagy gyertyatartók, valamint a templomudvarokban felállított temérdek fáklya fényei. Az egész város vidám díszben úszott, kivéve Antónia római várát, melynek zord képe éles ellentétben állt ezzel az ünnepi és hódoló látképpel. És mennyire utálták a zsidók a római iga ezen állandóan jelenlévő emlékeztetőit!

³ Az ünnepség alatt hetven ökröt áldoztak, a pogányok hetven nemzedékének jelképét. A kiömlő víz szertartása jelképezte az isteni szellem kiáradását. E vízszertartást a papok és léviek hajnali körmenete követte. Az ájtatos hódolók az Izrael udvarától a nők udvarába vezető lépcsőkön haladtak az ezüst trombiták rendszeres időközönként megszólaló hangjától kísérve. És az után a hívők továbbvonultak a szép kapuhoz, mely a nem-zsidók udvarára nyílt. Itt arccal nyugat felé fordultak, hogy megismételjék énekeiket, és folytassák a menetet a jelképes víz felé.

⁴ ¶ Az ünnep utolsó napján csaknem négyszázötven pap és a megfelelő számú lévi ember tevékenykedett. Hajnalban a zarándokok a város minden részéből összesereglettek, mindegyikük egy mirtusz-, fűz- és palmaágakból álló kévét vitt a jobb kezében, míg a bal kezében mindegyikük a paradicsom alma — a cédrárcitrom, vagy a „tiltott gyümölcs” — egy ágát vitte. Ezek a zarándokok három csoportra oszlottak e kora reggeli szertartáson. Egy csoport a templomban maradt, hogy megnézze a reggeli áldozatokat; egy másik csoport elgyalogolt a Jeruzsálem alatti, Máza közelében lévő helyre, hogy fűzfaágakat vágjanak az áldozóoltár feldíszítéséhez, míg a harmadik csoport körmeneten vett részt, elindulva a templomból a víz papja mögött, aki az ezüst kürtök hangjára hozta az aranykorsót, melyben a jelképes vizet kellett tartani, s végighaladtak Ofelen keresztül Siloám felé, ahol a kútka volt. Miután az aranykorsót megtöltötték Siloám tavában, a körmenet a vízkapun át egyenesen a papok udvara felé tartva visszatért a templomba, ahol is a vízeskorsót vivő paphoz csatlakozott az ivóáldozathoz való bort hozó pap. E két pap ez után odafordult az oltár alapjához vezető ezüst csatornához és beöntötte azokba a korsók tartalmát. A bor és a víz kiöntésének e szertartásos szokása az összesereglett zarándokok számára azt jelezte, hogy a léviekkel felváltva kezdjék el énekelni a 113-tól a 118-ig írt istendicsőítő énekeket. És ahogy e sorokat ismételték, közben lengették a kévéiket az oltárnál. Ez után következtek a napi áldozások, melyekhez a nap istendicsőítő énekének ismételtetése társult, s az ünnep utolsó napi istendicsőítő éneke a nyolcvankettedik volt, az ötödik verstől kezdve.

5. HITSZÓNOKLAT A VILÁG VILÁGOSSÁGÁRÓL

¹ Az ünnep utolsó napját követő nap estéjén, amikor a város képét ragyogó fényekkel világították meg a tartókon

elhelyezett gyertyák és a fáklyák, Jézus felállt az összegyűlt tömegben és így szólt:

² ¶ „Én vagyok a világ világossága. Aki követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet fénye. Ha bíróság elé állítottok és amennyiben bírám leszek, kijelentitek, hogy ha magam mellett tesztek tanúságot, a tanúságom nem lehet igaz. De a teremtmény soha nem ítélhet a Teremtőn. Még ha magam mellett tesztek is tanúságot, örökre érvényes a tanúságom, mert tudom, hogy honnan jöttem és hová tartok. Ti, akik meg akarjátok ölni az Ember Fiát, nem tudjátok, honnan jöttem, ki vagyok vagy hová tartok. Ti csak a test külsőségei szerint ítéltek; nem érzékelitek a szellem valóságait. Én nem ítélkezem senki felett, még a főellen-ségem felett sem. De ha ítélkezniem kell is, igaz és igazságos az ítéletem, mert én nem egyedül ítélek, hanem az Atyámmal együtt, aki e világba küldött engem, és aki minden igaz ítélet forrása. Ti még azt is megengeditek, hogy két megbízható személy tanúsága elfogadható — nos, akkor én tanúságot tesztek ezekről az igazságokról; és így tesz a mennyei Atyám is. És amikor elmondtam ezt nektek tegnap, tudatlanságotokban megkérdeztek, „Hol van az Atyád?” Valóban nem ismertek sem engem, sem Atyámat, mert ha ismertetek volna, akkor ismertétek volna az Atyát is.

³ Már szóltam nektek arról, hogy el fogok menni, és hogy keresni fogtok és nem találtok, mert oda megyek, ahová ti nem jöhettek. Ti, akik elutasítanátok e világosságot, lenről jöttök; én fentről. Ti, akik szívesebben kucorogtok a sötétségben, e világból valók vagytok; én nem e világból való vagyok, és én a fények Atyjának örök világosságában élek. Nektek mindannyiatoknak rengeteg lehetőségetek volt arra, hogy megtudjátok ki vagyok, de további bizonyítékot kaptok majd az Ember Fia személyazonosságáról való meggyőződéshez. Én vagyok az élet fénye, és aki szándékosan és tudatosan elutasítja e megmentő világosságot, mind meghal a bűneiben. Sok mindent kell elmondanom nektek, de nem vagytok képesek felfogni a szavaimat. Azonban aki engem küldött, az igaz és hű; Atyám még a tévúton járó gyermekeit is szereti. És mindent, amit az Atyám mondott, én is hirdetem a világnak.

⁴ Amikor az Ember Fia felemeltetik, akkor mindannyian meg fogjátok tudni, hogy én vagyok az, és hogy én semmit sem magamtól tettem, hanem úgy, ahogy az Atya tanította nekem. E szavakat hozzátok és a gyermekeitekhez intézem. És aki engem küldött, az már most velem van; nem hagyott magamra, mert én mindig azt teszem, ami neki tetsző.”

⁵ ¶ És sokan elhitték, amit Jézus a templomi kertekben a zarándokoknak tanított. És senki sem mert kezét emelni rá.

6. BESZÉD AZ ÉLET VIZÉRŐL

¹ Az utolsó napon, az ünnep nagy napján, amint a Si-loám tavától elindult körmenet áthaladt a templomudvarokon, és miután a vizet és a bort a papok leöntötték az oltáron, Jézus, aki a zarándokok között állt, így szólt: „Aki

szomjazik, jöjjön hozzám és igyék. A mennyei Atyától hozom az élet vizét e világra. Aki hisz nekem, azt eltölti e víz által jelképezett szellem, mert még az Írások is megmondták, „Belőle élő vizek folyói ömlenek.” Amint az Ember Fia bevégezte munkáját a földön, minden húsvér testet eltölt az élő Igazság Szelleme. Akik e szellemet befogadják, sohasem fognak szellemi szomjat érezni.”

² Jézus e szavaival nem szakította félbe az istentiszteletet. A híveket rögtön a Hallelnek, a Zsoltárok felelgetős felolvasásának eléneklése után szólította meg, mely éneket az ágak lengetése kísérte az oltár előtt. Itt éppen szünet volt, mialatt az áldozatokat előkészítették, és ezen idő alatt hallották meg a zarándokok a Mester figyelmet lekötő hangját, amint kijelenti, hogy minden szellem-szomjazó lélek számára ő az élő vizet adó.

³ E kora reggeli istentisztelet zárásaként Jézus tovább tanította a sokaságot, azt mondta: „Hát nem olvastátok az Írásban: „Nézzétek, miként a víz kiárad a száraz földre és előnti a kiszáradt talajt, úgy árasztom ki majd a szentség szellemét utódaitokra, áldásul még a gyermekeitek gyermekeire is?” Miért szomjazátok a szellem segédkezését, miközben a lelketeket az emberek hagyományaival akarjátok öntözni, melyet a szertartásos tisztelet törött korszából öntenek? Amit e templomban láttok, az annak módja, hogyan apáitok törekedtek jelképesen ábrázolni az isteni szellemnek a hitess gyermekekre adományozódását, és nagyon jól teszitek, hogy őrzitek e jelképeket a mai napig. De e nemzedékhez most eljött a szellemek Atyjának kinyilatkoztatása az ő Fiának alászállásán keresztül, és mindezt bizonyosan követni fogja az Atya és a Fiú szellemének adományozódása az emberek gyermekeire. Mindenki számára, akinek van hite, e szellem adománya azon út igaz tanítójává fog válni, mely út örökkévaló élethez vezet, az élet igaz vizeire a mennyországban a földön és az Atya Paradicsomában odaát.”

⁴ És Jézus válaszolt a tömeg és a farizeusok kérdéseire is. Némelyek úgy gondolták, hogy látnok; néhányan azt hitték, hogy ő a Messiás; mások azt mondták, hogy ő nem lehet a Krisztus, lévén, hogy Galileából való, a Messiásnak pedig Dávid királyszerékét kell helyreállítania. Mégsem merték letartóztatni.

7. BESZÉD A SZELLEMI SZABADSÁGRÓL

¹ Az ünnep utolsó napjának délutánján és miután az apostolok sikertelenül próbálkoztak azzal, hogy rávegyék Jézust a Jeruzsálemből való elmenekülésre, Jézus újra elment a templomba tanítani. A hívek egy nagyobb csoportjára akadt rá Salamon csarnokában, és e szavakkal szólt hozzájuk:

² ¶ „Ha szavaim megmaradnak bennetek és hajlandók vagytok megcselekedni az Atyám akaratát, akkor igazán a tanítványaim vagytok. Megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket. Tudom, hogy mi lesz a választok: Mi Ábrahám gyermekei vagyunk, és senkinek nem vagyunk rabjai; hát akkor hogyan lehetne minket szabaddá tenni? Mindazonáltal én nem a mások uralmának való

külső alávetettségről beszélek; én a lélek szabadságaira utalok. Bizony, bizony mondom nektek, mindenki, aki bűnt követ el, az a bűn rabszolgája. És ti tudjátok, hogy a rabszolga nemigen fog örökre az urának házában lakni. Azt is tudjátok, hogy a fiú marad az apja házában. Ha tehát a Fiú szabaddá tesz titeket, fiakká tesz benneteket, s ekkor valóban szabadok lesztek.

³ Tudom, hogy Ábrahám ivadékai vagytok, a vezetőitek mégis meg akarnak ölni engem, mert nem engedték, hogy szavam kifejtse átformáló hatását a szívükben. A lelküket előítélet zárja le és a bosszú büszkesége vakítja el. Kijelentem nektek az igazságot, melyet az örökkévaló Atya megmutat nekem, míg e félrevezetett tanítók ama dolgok megtételére törekednek, melyeket csak a földi atyáiktól tanultak. És amikor azt felelitek, hogy Ábrahám a ti atyátok, akkor én azt mondom nektek, hogy ha Ábrahám gyermekei volnátok, akkor Ábrahám tetteit vinnétek véghez. Némelyiketek elhiszi a tanításomat, mások azonban az elpusztításomra törnek, mert elmondtam nektek az igazságot, melyet az Istentől kaptam. De Ábrahám nem így bánt az Isten igazával. Látom, hogy közületek némelyek elszántak, hogy a gonosz tetteit vigyék véghez. Ha az Isten volna a ti Atyátok, akkor ismernétek engem és szeretnétek az igazságot, melyet kinyilatkoztatok. Hát nem látjátok, hogy az Atyától jöttem, hogy engem az Isten küldött, hogy én nem magamtól végzem a munkát? Miért nem értitek szavaimat? Talán azért, mert úgy döntöttetek, hogy a rossz gyermekei lesztek? Ha a sötétség gyermekei vagytok, akkor aligha fogtok azon igazság fényében járni, melyet kinyilatkoztatok. A rossz gyermekei csak atyjuk nyomdokaiban járnak, aki csaló volt és azért nem tűrte az igazságot, mert nem volt őbenne igazság. De most az Ember Fia jön el, aki igazságot szól és él meg, és sokan közületek nem hajlandók hinni.

⁴ Ki vádol bűnnel engem közületek? Ha tehát most én az Atya által nekem megmutatott igazságot hirdetem és megélem, akkor miért nem hisztek? Aki Istennel van, az örömmel hallgatja az Isten szavait; ez okból nem hallgatják meg közületek sokan a szavaimat, mert nem Istennel vagytok. Tanítóitok nem átalították azt mondani, hogy a tetteimet az ördögök hercegének hatalma révén viszem véghez. Az egyikőtök itt a közelben éppen azt mondta, hogy ördög szállt meg, hogy ördögfajzat vagyok. De ti mindannyian, akik a magatok lelkét őszintén vizsgáljátok, teljes mértékben tisztában vagytok azzal, hogy nem vagyok ördög. Tudjátok, hogy én akkor is tiszteltem az Atyát, ha ti nem tiszteltek engem. Én nem a magam dicsőségét keresem, hanem csakis a paradicsomi Atyám dicsőségét. És én nem ítélek meg titeket, mert van aki ítél nekem.

⁵ Bizony, bizony mondom nektek, akik elhiszitek az örömhírt, ha az ember az igazság e szavát a szívében élteti, sohasem fogja megízlelni a halált. És most épp itt mellettem egy írástudó azt mondja, hogy e kijelentés bizonyítja, hogy ördög szállt meg engem, mivel Ábrahám már halott, és a látnokok is. És azt kérdezi: „Te vajon sokkal nagyobb vagy Ábrahámnál és a látnokoknál, hogy ki mersz ide állni

és azt mondani, hogy aki megtartja a szavadat az nem fogja megízlelni a halált? Kinek mondd magad, hogy ilyen istenkáromlásokat mersz szólani?” És én azt mondom minden ilyennek, hogy ha én dicsőítem meg magam, akkor az én dicsőségem semmi. De az Atya az, aki megdicsőít engem, méghozzá ugyanaz az Atya, akit ti Istennek hívtok. De ti nem voltatok képesek megismerni a ti ezen Isteneteket és az én Atyámat, és én azért jöttem, hogy összeszedjelek benneteket; hogy megmutassam nektek, hogy miként váljatok az Isten igazi fiaivá. Bár ti nem ismeritek az Atyát, én igazán ismerem őt. Még Ábrahám is örvendezett, hogy megláthatja a napomat, és hit révén meg is látta és boldog volt.”

⁶ ¶ Amikor a hitetlen zsidók és a Szanhedrin ekkorra már odagyűlt ügynökei meghallották e szavakat, nagy felfordulást okoztak, azt kiabálták: „Te ötvenéves sem vagy, és mégis azt mondd, hogy láttad Ábrahámot; te ördögfajzat!” Jézus nem tudta folytatni a beszédet. Eltávozóban csak annyit mondott, „Bizony, bizony mondom nektek, mielőtt Ábrahám volt, én vagyok.” A hitetlenek közül sokan kőért szaladtak, hogy megdobálják Jézust, és a Szanhedrin ügynökei megpróbálták elfogni, a Mester azonban gyorsan utat talált a templomi folyosókon át és elmenekült egy titkos találkahelyre Betánia közelében, ahol Márta, Mária, és Lázár várta.

8. LÁTOGATÁS MÁRTÁNÁL ÉS MÁRIÁNÁL

¹ Úgy szervezték, hogy Jézus Lázárral és az ő lánytestvéreivel az egyik barátjuk házában szálljon meg, míg az apostolok itt-ott, kisebb csoportokban külön kerestek szállást, s ezt az óvintézkedést azért hozták meg, mert a zsidó hatóságok újra csak felbátorodtak a Jézus letartóztatására irányuló terveik kivitelezésében.

² E három embernek éveken át szokása volt, hogy otthagytak mindent és leültek hallgatni Jézus tanítását, amikor csak meglátogatta őket. A szülei elvesztésével Márta vette át a családi élet vezetésének felelősségét, és így ez alkalommal, mialatt Lázár és Mária ott ült Jézus lábánál és az ő üdítő tanítását itta magába, Márta az estebéd elkészítésével foglalatalkodott. Meg kell említeni, hogy Márta feleslegesen gyötörte magát sok szükségtelen feladattal és sok jelentéktelen dolog gondját vállalta magára; ilyen volt a természeté.

³ Márta épp e feltételezett kötelességeknek próbált eleget tenni, de feldúlt volt, mert Mária nem segített semmit. Ezért odament Jézushoz és így szólt: „Mester, nem érdekel, hogy a húgom egyedül hagyott engem mindezzel a feladattal? Nem parancsolnád meg neki, hogy jöjjön segíteni?” Jézus így válaszolt: „Márta, Márta, miért aggódsz mindig oly sok dolog miatt és miért nyugtalanoksz oly sok kicsinység miatt? Csak egy dolog számít igazán, és lévén, hogy Mária e jó és szükséges részt választotta, én nem fogom megfosztani attól. De mikor tanultok már meg úgy élni, ahogy tanítottalak: mindketten együttműködve szolgálatok és mindketten együtt üdítsetek fel a lelketeket? Nem vagytok képesek megtanulni, hogy mindennek

meg van a maga ideje — hogy a mennyország nagyobb dolgai előbbre valók az élet jelentéktelenebb dolgainál?”

9. BETLEHEMBEN ABNERREL

¹ A sátoros ünnepet követő hét folyamán rengeteg hívő gyűlt össze Betániában és hallgatta a tizenkét apostol tanítását. A Szanhedrin nem tett erőfeszítéseket e gyűlések megzavarására, lévén, hogy Jézus nem volt jelen; ő végig ezen idő alatt Abnerrel és társaival tevékenykedett Betlehemben. Az ünnep zárását követő napon Jézus elindult Betániába, és e jeruzsálemi látogatása alatt többet nem is tanított a templomban.

² ¶ Abner ekkortájt rendezte be a főhadiszállását Betlehemben, és abból a központból sok munkást küldött ki Júdea és Dél-Szamaria városaiba, sőt még Alexandriába is. A Jézus megérkezését követő néhány napon belül Jézus és Abner lezárta a két apostoli csoport egyesítésével kapcsolatos egyeztetéseket.

³ Jézus a sátoros ünnepen való részvétele alatt egyenlően osztotta meg az idejét Betánia és Betlehem között. Betániában sok időt töltött az apostolaival; Betlehemben sokat tanította Abnert és János egyéb, korábbi apostolait. És ez a bensőséges kapcsolat volt az, mely végül rávette őket arra, hogy higgyenek benne. Keresztelő János e korábbi apostolaira hatással volt Jézusnak a Jeruzsálemben való nyilvános tanítás során mutatott bátorsága, valamint az a

rokonszenves megértés is, melyet a betlehemi külön tanítási alkalmak során a részéről megtapasztaltak. Ezek a hatások végül és teljes mértékben elérték, hogy Abner minden egyes társa őszintén elfogadta az országot és minden olyasmit is, ami azzal járt.

⁴ ¶ Mielőtt még utoljára elindult volna Betlehembe, a Mester megegyezett mindannyiukkal, hogy csatlakoznak hozzá abban a közös erőfeszítésben, melynek meg kellett előznie a hűsvér testbeni földi létpályájának befejeződését. Megbeszélték, hogy Abner és társai a közeljövőben Magadánligetben fognak csatlakozni Jézushoz és a tizenkettekhez.

⁵ E megegyezés szerint november elején Abner és tizenegy társa közösséget vállalt Jézussal és a tizenkettekkel, és egy szervezetben dolgoztak velük egészen a keresztre feszítésig.

⁶ Október második felében Jézus és a tizenkét apostol távolabb vonult Jeruzsálem közvetlen közeléből. Október 30-án, vasárnap Jézus és társai elhagyták Efraim városát, ahová Jézus néhány napra elvonult, és a nyugat-jordáni főúton közvetlenül jutottak el Magadánligetbe, ahová november 2-án, szerdán késő délután érkeztek meg.

⁷ Az apostolok nagyon megkönnyebbültek, hogy a Mestert újra baráti területen tudhatják; soha többé nem is sürgették, hogy az országról szóló evangélium hirdetése céljából Jeruzsálembé menjen.